

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om naturfredning.

Samfundsudviklingen, befolkningsforøgelsen og industrialiseringen med velstandsstigningen og udviklingen af de trafikale muligheder har medført en helt ny situation for det danske landskab i forhold til for blot nogle årtier siden. Det er nu en stadig svindende del af befolkningen, der lever som jorddyrkere, og en stadig større del, for hvem landskabet er en ramme om tilværelsen i fritiden. Det må erkendes, at der hertil knytter sig en stadig stigende betydning, og at man fra offentlighedens side med stor interesse nu følger hele udviklingen, ikke mindst med hensyn til de indgreb, der har ændringer i landskabet til følge. De forandringer, der er indtrådt med hensyn til de tekniske muligheder for at bygge overalt i dag, hvor afstandsbegrebet ikke længere spiller nogen meget stor rolle, har især medvirket til at gøre landskabet til noget, der må økonomiseres med. Det lyder af så lidt, når det af prognoser fremgår, at herved 10 pct. af landet vil være bebygget om en lille menneskealder, men er denne bebyggelse mere eller mindre tilfældigt spredt ud over hele landet, vil det — bortset fra det enorme økonomiske og investeringsmæssige spild, der vil være forbundet hermed — radikalt ændre vore omgivelser og muligheder. Det er klart, at bebyggelsen ikke mindst vil føle sig tiltrukket af særlig karakteristiske landskaber, der just ved en bebyggelse vil forsvinde eller ændre karakter.

For at bevare valgmulighederne, variationerne i landskabet, er det nødvendigt, at vi besinder os på, hvorledes dette kan ske.

Problematikken er ikke helt ny, og den er aldeles ikke bundet til vort land. Over hele jordkloden går der i dag bestræbelser for at sikre de enkelte landes karakteristiske naturværdier. Disse bestræbelser har ikke mindst sigte mod at opretholde den bestående tilstand i bestemte områder, der kaldes natur- eller nationalparker. Fra Japan til England, i Amerika og Afrika arbejder regeringerne med disse problemer. Man ønsker, at disse landskaber med deres indhold af kulturhistorisk, naturvidenskabelig eller æstetisk art og ofte med en stor rekreativ betydning skal holdes.

I mange lande arbejdes der med nye love

på disse områder, som kan være temmelig komplicerede, også fordi en økonomisering med naturens ressourcer — hvad enten man tænker på landskaber eller på luften, havets vand, det ferske vand, på råstofferne i jorden eller den vilde flora eller fauna — overalt har forbindelse til mange forskellige administrations- og lovgivningsgrene.

Herhjemme har vi, siden vi fik den gældende naturfredningslov af 1937, søgt at følge trit med udviklingen. Loven har derfor været revideret talrige gange, senest i 1961, hvor de krav, den seneste udvikling stillede, var blevet åbenlyse. Lovrevisionen i 1961 gjorde det klart, at problemerne måtte tages op samlet og i større sammenhæng, og at man ikke mindst måtte have afklaret spørgsmålene i forbindelse med kontrollen med, hvad der bygges på det åbne land. Til at kulegrave problemerne blev naturfredningskommissionen nedsat i efteråret 1961. Kommissionens arbejde var på en måde suspenderet i den periode, hvor den daværende regering arbejdede med de ved folkeafstemningen bortfaldne jordlovsforslag, men kommissionen har nu afsluttet sit arbejde med en 2 binds betænkning.

Kommissionen, der har haft en alsidig, administrativ kommunalpolitisk og organisationsmæssig sammensætning, har præsteret den første større og samlede analyse af naturfredningens problemer herhjemme. En række områder bliver gennemgået i betænkningen — også sådanne, der ikke direkte vedrører selve naturfredningsloven — og der forelægges således et materiale, der vil være værdifuldt for alle senere overvejelser. Med hensyn til naturfredningsbestræbelserne kan der særlig være grund til at nævne redegørelsen for problemerne omkring bebyggelsen i det åbne land og for almenhedens muligheder for at opholde sig i det danske landskab. På disse og andre områder søger man at finde løsninger, uden at samfundet pålægges så store økonomiske byrder herved, at der reelt ikke ville blive tale om nogen løsning.

Det udkast til et lovforslag, som anføres i kommissionens betænkning, er et forsøg på at vise, hvordan man kan komme videre med nogle af spørgsmålene.

Medens kommissionsbetænkningen stort set har været så godt som enstemmig, er det klart, at andre synspunkter også kan gøres